

Llei 5/2020, del 18 d'abril, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 (Text refós per LesLleis.com)

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Capítol preliminar. Disposicions generals
 - Article 1. *Caràcter provisional de les mesures*
- Capítol primer. Mesures en matèria laboral
 - Secció primera. Disposicions generals
 - Article 2. *Continuïtat dels contractes de treball*

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 18 d'abril del 2020 ha aprovat la següent:

Llei 5/2020, del 18 d'abril, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2

Exposició de motius

I. Introducció

El Govern va promoure i el Consell General va aprovar per unanimitat un primer ventall de mesures en els àmbits laboral, social, econòmic i sanitari, establertes en la Llei 3/2020, del 23 de març, de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2. Aquestes mesures abasten el període que va des de l'inici de la situació d'emergència sanitària esmentada fins a finals del mes d'abril d'enguany, i han permès aportar solucions necessàries i beneficioses per a les empreses, les persones assalariades i les persones que realitzen una activitat per compte propi al nostre país, en un context molt difícil en què s'han hagut d'aturar gairebé la totalitat de les activitats. Nogensmenys, el fet que aquesta situació d'emergència sanitària es pugui prolongar més enllà de l'abril del 2020, encara que presenti aspectes distints, i, sobretot, el fet que és palès que les conseqüències econòmiques i socials que se'n deriven es manifestaran durant diversos mesos, fan imprescindible promoure una nova llei que no només repregui i adapti a l'experiència pràctica les primeres mesures esmentades, sinó que també estableixi noves mesures en tots els àmbits mencionats per fer front a la situació que s'albira des del mes de maig vinent endavant.

D'acord amb els principis de solidaritat i de corresponsabilitat que ja van inspirar la Llei 3/2020, la norma que ens ocupa regula per primera vegada en el nostre ordenament jurídic, i des d'una perspectiva molt adaptada a la realitat actual, la suspensió temporal de contractes de treball i la reducció de la jornada laboral. Aquest mecanisme ha de permetre evitar tant com sigui possible els acomiadaments de les persones assalariades i la destrucció del teixit productiu d'Andorra, malgrat la suspensió de l'activitat de moltes empreses fins que finalitzi la situació d'emergència sanitària, i acompanyar aquestes empreses i els seus treballadors en el període de reactivació que tindrà lloc amb posterioritat, mitjançant mecanismes justos i equitatius.

Aquesta llei està estructurada en set capítols, desglossats en cinquanta-dos articles, tres disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i set disposicions finals.

II. Mesures en matèria laboral

El capítol primer incideix en les mesures en matèria laboral i reprèn en primer lloc gairebé totes les disposicions que en aquest àmbit va introduir la Llei 3/2020. Així, es manté el principi de la continuïtat dels contractes de treball malgrat la suspensió de l'activitat de les empreses per la situació d'emergència sanitària; la no aplicació del procediment de suspensió dels contractes de treball per cas fortuït o força major en cas de suspensió temporal d'activitat de les empreses, i el fet que es considerin sense efecte si s'han sol·licitat; la no aplicació del termini d'avís anticipat per modificar horaris de treball fins que el Govern posi fi a la situació d'emergència sanitària i durant els catorze dies naturals següents, i la facultat de l'empresa de canviar de funcions la persona assalariada, quan aquest canvi tingui com a finalitat reorganitzar el treball per complir les recomanacions de les autoritats competents, fins que el Govern posi fi a la situació d'emergència sanitària.

D'altra banda, també es regula un cop més el permís retribuït en cas d'absència per tenir cura dels fills a càrrec mentre els centres educatius i de lleure extraescolar estiguin obligatòriament tancats, amb els mateixos requisits que preveia la Llei 3/2020. No obstant això, atès que a partir de l'entrada en vigor de la nova llei i a mesura que es vagin obrint activitats i no s'obrin les escoles hi haurà un nombre cada cop més important de persones que s'hi podran acollir, s'estableix que la compensació a càrrec del Govern no pot superar el salari mínim interprofessional.

Pel que fa al sistema de compensació del temps no treballat que preveia la Llei 3/2020, s'amplia no només a les empreses que tenen suspesa l'activitat, sinó també a les que estan obertes i han tingut una davallada en la xifra de negoci per la situació d'emergència sanitària. A més, la compensació horària de treball a futur se segueix limitant fins al 31 de desembre del 2020, però sense el límit dels tres mesos per cada mes de suspensió de l'activitat.

Com s'ha dit abans, el capítol relatiu a les mesures en matèria laboral també regula per primera vegada la suspensió temporal dels contractes de treball o la reducció de la jornada laboral, que han de tenir l'origen en la situació d'emergència sanitària. Aquesta disposició és aplicable a les persones assalariades i assimilades, i pot afectar una part o la totalitat de la plantilla, i les persones que realitzen una activitat per compte propi. S'estableix el període temporal d'aplicació d'aquesta mesura, que no pot anar més enllà del 31 de desembre del 2020, i també es fixen els requisits que han de complir les empreses per poder acollir-s'hi. Aquestes condicions estan vinculades principalment a la suspensió de l'activitat o a la davallada substancial de la xifra de negoci.

Després de definir les modalitats, que consisteixen com s'ha dit en la suspensió temporal dels contractes de treball o una reducció de la jornada laboral que no sigui superior al 75% d'aquesta jornada, la Llei regula detalladament el procediment per poder-s'hi acollir. Aquest procediment s'ha estructurat de manera àgil per poder donar una resposta ràpida a les empreses en un context d'emergència sanitària, econòmica i social, i alhora garantista des de la perspectiva de la persona treballadora. Així, si bé les sol·licituds s'han de resoldre en un termini molt breu o, fins i tot, s'autoritzen tàcitament en alguns casos, no es pot obviar en cap cas un període de consultes amb els representants de les persones assalariades, si n'hi ha, i alhora s'estableix de forma clara i detallada com s'ha de fer la notificació de la mesura a aquestes darreres i el fet que cal posar-los a disposició tota la informació i la documentació justificatives.

La suspensió temporal del contracte de treball i la reducció de la jornada laboral comporten la percepció per a la persona assalariada d'una prestació que s'ha calculat prenent molt en compte les persones amb els salaris més baixos i, per tant, amb un risc més gran de vulnerabilitat. Des d'aquest punt de vista, es garanteix l'import equivalent al salari mínim interprofessional i s'estableixen diferents trams fins al doble del salari mitjà en què els percentatges de reducció van en augment. Així, la reducció serà percentualment menys important per als salaris baixos que per als salaris alts i, des d'un criteri de justícia social, s'ha decidit no tenir en compte per calcular la prestació la part del salari que superi el doble del salari mitjà. A partir d'aquí, el pagament de la prestació va a càrrec de l'empresa i el Govern, amb un esforç molt més important en aquest darrer cas per permetre la supervivència del teixit empresarial i alhora que la reducció dels salaris tingui el menor abast i impacte possibles. Un esforç que esdevé un cop més palès en el fet que la cotització de la part empresarial a la branca general l'assumeixi també proporcionalment el Govern.

En el cas de la prestació de les persones que realitzen una activitat per compte propi, que va íntegrament a càrrec del Govern, s'atorga mentre l'activitat està suspesa o en règim de guàrdia i permanència, i es limita a les persones que cotitzen d'acord amb les bases del 25 al 100%, atès que s'entén que les bases superiors corresponen a persones amb una renda neta o una xifra de negoci importants, cosa que no justifica el pagament de la prestació.

Les prestacions que són a càrrec del Govern les satisfà directament la Caixa Andorrana de Seguretat Social, mentre que les prestacions i els salaris que són a càrrec de l'empresa els assumeix l'empresa. A més, s'estableixen un seguit de normes relatives a les incompatibilitats aplicables a les persones que estan concernides per la suspensió temporal del contracte de treball o la reducció de la jornada laboral, i als còmputos que se'n deriven en matèria d'antiguitat i de vacances. Finalment, la Llei preveu un sistema de revisió i revocació de les sol·licituds de suspensió temporal del contracte de treball i reducció de la jornada laboral, i un règim sancionador específic.

La creació d'aquestes noves prestacions suposa nous tràmits que s'han de dissenyar i implementar de la forma més àgil possible i amb el màxim de garanties. L'automatització dels processos és una de les vies necessàries per aconseguir-ho, i és per aquest motiu que la disposició final primera d'aquesta Llei introdueix noves prescripcions al Codi de l'Administració que regulen aspectes essencials del funcionament electrònic de l'Administració pública quant a l'automatització dels actes administratius, i fixen la possibilitat de dotar de valor jurídic ple les actuacions que de manera automàtica poden executar els sistemes d'informació, mitjançant el simple registre o consulta de dades i la producció de documents que les recullen, amb la mínima intervenció del personal al servei de l'Administració.

III. Mesures en matèria de seguretat social

El capítol segon manté, en essència, les diverses mesures en matèria de seguretat social adoptades en el marc de la Llei 3/2020, atès que segueixen sent oportunes i necessàries, sense perjudici que s'hagi clarificat l'abast de l'aplicació d'algunes d'aquestes mesures o que s'hagi modificat algun aspecte puntual.

Així, es continua establint que totes les persones assegurades que hagin estat diagnosticades del SARS-CoV-2, i també les que hagin estat afectades per una mesura d'aïllament per evitar la propagació del virus esmentat i que no puguin treballar, tenen el dret a percebre les prestacions econòmiques per incapacitat temporal en les condicions que la Llei de la seguretat social determina per al supòsit d'accident laboral o malaltia professional. No es tracta de concedir al SARS-CoV-2 el caràcter de malaltia professional, que no és el cas, sinó únicament d'aplicar excepcionalment aquest règim als efectes, exclusivament, de les prestacions econòmiques per incapacitat temporal, i amb caràcter limitat en el temps.

La Llei també estableix que les persones assalariades i les persones que realitzen una activitat per compte propi que han mantingut la seva activitat durant el període de la crisi sanitària tinguin dret a rebre les prestacions econòmiques per incapacitat temporal del 100%, sempre que no tinguin contractada una assegurança privada que les cobreixi. Tanmateix, aquesta disposició es restringeix a les persones que treballen en els àmbits sanitari i sociosanitari.

Així mateix, es preveuen dos mesures diferents per flexibilitzar l'obligació de cotitzar de les persones que realitzen una activitat per compte propi: les que han estat afectades per l'obligació de tancament poden demanar la suspensió temporal de la cotització i mantenir oberts els drets a les prestacions de reemborsament, a les prestacions d'invalidesa derivades d'accident no laboral o malaltia comuna i per generar dret a les pensions de reversió; mentre que totes les persones assalariades que han patit una reducció molt important de l'activitat com a conseqüència d'aquesta situació excepcional i han estat obligades o no a cessar l'activitat, sempre que ho declarin i que cotitzin sobre una base superior al salari mínim, es poden acollir a una reducció de la base de cotització fins al salari mínim, cosa que els garanteix la percepció de totes les prestacions del sistema.

Des d'una altra perspectiva, i com part de la compensació que es fixa a favor de les empreses afectades per l'obligació de tancament i que, malgrat això, contribueixen a garantir la continuïtat dels contractes de treball, s'estableix que l'Administració general prendrà al seu càrrec el pagament de la part empresarial de la cotització de les persones que no han pogut anar a treballar com a conseqüència de la situació d'emergència sanitària. Ara bé, a diferència del que preveia la Llei 3/2020, ara concerneix totes les persones esmentades amb independència de si l'activitat ha estat o no oberta, totalment o parcialment.

Finalment, s'estableixen adaptacions en l'aplicació de la via d'atenció preferent a la Seguretat Social.

IV. Mesures en matèria d'arrendaments i d'instruments de crèdit bancari

El capítol tercer adapta les mesures en relació amb els contractes d'arrendament de locals per a negoci que incloïa la Llei 3/2020, i n'estableix de noves tant pel que fa als locals esmentats com pel que fa als habitatges de lloguer.

Des d'aquesta perspectiva, a partir de l'entrada en vigor de la Llei la reducció de la renda dels locals per a negoci de fins al 100% concerneix no només els locals corresponents a activitats suspeses, sinó també en règim de guàrdia i permanència, mentre que els locals corresponents a activitats obertes es beneficien d'una reducció del 80% en lloc del 50%. A més, un cop s'aixequi la suspensió de l'activitat o el règim de guàrdia i permanència, s'apliquen unes reduccions de la renda que s'aniran minorant progressivament i de forma escalada durant un període d'entre un i tres mesos segons el cas fins a arribar a la renda contractual vigent. I, finalment, es redueix a un mes el termini de preavis per renunciar de forma unilateral al contracte d'arrendament d'un local per a negoci.

D'altra banda, però, aquesta Llei també incideix per primera vegada en els arrendaments d'habitatge, i de forma coherent i equitativa amb les reduccions salarials que es deriven de la suspensió temporal del contracte de treball o de la reducció de la jornada laboral, es preveu que els assalariats afectats per aquestes mesures, o que hagin estat acomiadats i percebin l'ajut per desocupació involuntària, o els autònoms amb una activitat suspesa, puguin beneficiar-se d'una reducció de la renda del seu habitatge de lloguer equivalent a la reducció salarial aplicable a la persona que cobra el salari mitjà. Això garanteix que a les persones amb els salaris inferiors al salari mitjà a les quals s'ha suspès temporalment el contracte de treball o que han vist reduïda la jornada laboral se'ls disminueixi la renda de l'habitatge en un percentatge igual o superior al descens del seu salari.

De la mateixa manera, i també en concordança amb el que s'ha esmentat abans, les mateixes persones poden sol·licitar i obtenir una carència de les quotes del préstec hipotecari o una extensió del termini d'amortització crèdit hipotecari que tinguin contret en relació amb el seu habitatge habitual. En definitiva, es tracta de que els propietaris de pisos i les entitats bancàries es corresponsabilitzin de forma equitativa davant la situació d'emergència que ens ocupa.

En darrera instància, aquest capítol preveu que els propietaris persones físiques d'habitatges i de locals per negoci afectats per la reducció de la renda, i que tinguin contret un préstec o un crèdit hipotecari en relació amb l'habitatge o el local esmentat, puguin sol·licitar i obtenir una carència de les quotes d'aquest préstec o una extensió del termini d'amortització d'aquest crèdit.

V. Mesures en relació amb el sector financer

El capítol quart, en relació amb el sector financer, manté com a mesura urgent la pròrroga dels terminis que tenen les entitats operatives del sistema financer i del sector de les assegurances per complir determinades obligacions formals, la pràctica de les quals pot resultar difícil o àdhuc impossible en les circumstàncies actuals, amb el benentès que aquesta pròrroga no impedeix la realització del tràmit a les entitats que estiguin en disposició de fer-ho.

VI. Mesures en matèria fiscal i tributària

El capítol cinquè reprèn les mesures destinades a flexibilitzar el compliment de les obligacions tributàries i a adaptar determinades previsions legals. Així, es permet l'ajornament i el fraccionament no només del deute tributari, sinó també de retencions, ingressos a compte i sancions, i s'estableix que els ajornaments i fraccionaments que es concedeixin durant aquest període no meriten l'interès moratori.

La Llei també modifica el percentatge del pagament a compte de l'impost sobre societats que s'ha de fer en l'exercici que s'inicia l'1 de juliol del 2019, per tal de prendre en consideració la previsible afectació de la crisi sanitària en el resultat comptable d'aquest exercici. De la mateixa manera, i per les mateixes raons, la Llei modifica el percentatge per calcular el pagament fraccionat de la liquidació de l'impost sobre la renda de les persones físiques. Així mateix, la Llei fixa les mesures necessàries per adaptar la base de tributació de l'impost general indirecte i dels impostos directes a la reducció de les rendes de l'arrendament de locals per a negoci establerta per la Llei.

Finalment, s'introdueix com a novetat la possibilitat per part dels partícips en plans de pensions privats de recuperar, sense penalització,

una quantitat màxima mensual equivalent al salari mínim interprofessional, si es tracta de persones que realitzen un activitat per compte propi que ha estat suspesa, o de persones assalariades concernides per la suspensió temporal del contracte de treball o la reducció de la jornada laboral. Aquestes quantitats recuperades tenen la consideració de rendes exemptes en el càlcul de l'import sobre la renda de les persones físiques.

VII. Reunions dels òrgans col·lectius de les persones jurídiques

La situació d'emergència sanitària fa necessari mantenir l'autorització de l'ús dels mitjans de comunicació i d'interacció a distància en els òrgans col·lectius de totes les entitats i organitzacions, tant del sector públic com del sector privat, encara que les normes que regulen el seu funcionament no ho haguessin previst, i sense minva de les garanties relatives a la identitat de les persones que hi intervenen i al sentit del seu vot. Aquest és l'objecte del capítol sisè de la Llei.

VIII. Suspensió de terminis i altres mesures

El capítol setè reprèn les disposicions de la Llei 3/2020 pel que fa a la suspensió amb caràcter general dels terminis processals, amb efectes des del 14 de març del 2020, i amb determinades excepcions establertes sempre en garantia de les persones, quan es tracta de procediments que afecten drets fonamentals, persones detingudes o preses i persones en situació de risc. Així mateix, la Llei permet als batlles i tribunals portar a terme actuacions durant el període de suspensió sempre que ho considerin necessari per evitar perjudicis irreparables als drets i interessos legítims de les parts. També deixa clar que totes les actuacions processals que hagin estat efectivament realitzades durant aquest termini són plenament vàlides i eficaces.

En matèria administrativa, la Llei estableix també la suspensió de terminis per tramitar tota classe de procediments i expedients, amb efectes des del 14 de març del 2020, però faculta l'òrgan competent per fer els tràmits indispensables per evitar perjudicis greus a les persones interessades. També, lògicament, queden exceptuats de la suspensió els procediments i les resolucions que estiguin directament relacionats amb la situació d'emergència sanitària causada pel SARS-CoV-2.

Des d'una altra perspectiva, la Llei estableix igualment la suspensió dels terminis de prescripció i de caducitat; en aquest cas, la suspensió és efectiva a partir de la data de l'entrada en vigor de la Llei 3/2020.

Finalment, i per tal d'evitar, sempre que sigui possible, el contacte directe entre les persones, la Llei preveu la possibilitat de dur a terme per mitjà de videoconferència totes les actuacions davant dels batlles i tribunals, i determina les condicions que s'han de respectar en aquests casos per garantir-ne la regularitat.

IX. Disposicions addicionals, transitòria, derogatòria i finals

Aquesta Llei es clou amb tres disposicions addicionals, la primera de les quals preveu l'aprovació d'un pressupost extraordinari per dotar l'Estat dels recursos financers necessaris per acomplir els objectius d'aquesta Llei i d'altres fixats per les normes emanades del Govern. La disposició addicional segona regula la pròrroga dels contractes administratius que finalitzin l'any 2020 i que no es poden licitar i adjudicar d'acord amb la Llei de la contractació pública per la situació d'emergència sanitària, durant un any com a màxim. La disposició addicional tercera és relativa a la protecció dels llocs de treball i estableix, per tant, que la concessió d'ajuts financers públics a les empreses afectades per la situació d'emergència sanitària causada pel SARS-CoV2 pot estar condicionada a la protecció dels mateixos llocs de treball per part de l'empresa.

La disposició transitòria fa possible que alguns administradors de societats puguin seguir-se acollint a la suspensió temporal de la cotització d'acord amb la Llei 3/2020 a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

La disposició derogatòria revoca la Llei 3/2020, del 23 de març, de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV-2, llevat que es desprengui el contrari de les disposicions d'aquesta Llei, atès que gairebé totes les seves disposicions s'han refós en la Llei esmentada.

La disposició final primera modifica el Codi de l'Administració en el sentit que s'ha comentat anteriorment. La disposició final segona refà la Llei de la seguretat social per equiparar les persones assalariades i les persones que realitzen una activitat per compte propi a l'efecte del càlcul de les prestacions. La disposició final tercera canvia la Llei del pressupost per a l'exercici del 2020 per incrementar les possibilitats d'endeutament. La disposició final quarta corrobora l'aplicació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública per modificar les condicions de la relació estatutària o del contracte de treball, o de la jornada dels funcionaris i treballadors públics, d'acord amb la situació derivada de l'emergència sanitària. A més, encarrega al Govern que promogui en un termini molt breu un projecte de llei que estableixi mesures de reducció o contenció dels salaris dels càrrecs electius o de lliure designació que treballin a les administracions públiques i les altres entitats públiques. La disposició final cinquena preveu que es faci un desplegament reglamentari per crear ajuts als propietaris de locals comercials i habitatges amb rendes poc elevades. La disposició final sisena ratifica totes les mesures adoptades pel Govern mitjançant diversos decrets des del dia 11 de març del 2020 en relació amb la crisi sanitària que ens ocupa. I la disposició final setena determina la data de l'entrada en vigor de la Llei.

Capítol preliminar. Disposicions generals

Article 1. *Caràcter provisional de les mesures*

Les mesures previstes en aquesta Llei tenen per objecte pal·liar les conseqüències de la situació d'emergència sanitària ocasionada per la pandèmia del SARS-CoV-2. L'aplicació de la Llei és limitada en el temps, fins que el Govern declari, per decret, la fi de la situació de crisi sanitària, llevat de la disposició final primera i del que es desprengui altrament de les disposicions d'aquesta Llei i en qualsevol cas fins per tot el 31 de desembre del 2020.

Capítol primer. Mesures en matèria laboral

Secció primera. Disposicions generals

Article 2. *Continuïtat dels contractes de treball*

1. Les empreses que hagin suspès l'activitat, tant obligatòriament per decret del Govern com voluntàriament, o que estiguin sotmeses a un règim de guàrdia o permanència per decret del Govern, mantenen l'obligació de satisfer a les persones assalariades el salari fix convingut en el contracte de treball vigent en cada moment, llevat que les hagin acomiadat o que hagin optat per la suspensió temporal del contracte de treball o la reducció de la jornada laboral, en els termes que estableix la secció tercera d'aquest capítol, o que hagin pactat de mutu acord una reducció de la jornada laboral.

2. El procediment de suspensió dels contractes de treball per cas fortuït o força major previst en l'article 41 de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals no és aplicable a la suspensió temporal d'activitat de les empreses per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2, sigui obligatòria o voluntària. Les suspensions sol·licitades per aquesta causa amb posterioritat al dia 14 de març del 2020 no es poden prendre en consideració i no produeixen cap efecte.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.